

TÜRKİYE’NİN İLK MİLLİ PARKINA YÖNELİK ÇEVİRİM İÇİ ZİYARETÇİ YORUMLARININ İNCELENMESİ: TRİPADVİSOR ÖRNEĞİ

EXAMINING THE ONLINE VISITORS' COMMENTS FOR TURKEY'S FIRST NATIONAL PARK: THE CASE OF TRIPADVISOR

Ali ŞENGÜL¹

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı ÇILGINOĞLU²

ÖZ

Bir destinasyonu deneyimlemiş turistler, bu destinasyonda yaşadıkları olumlu ve/veya olumsuz durumları potansiyel turistleri uyarmak ya da onları da aynı duyguları yaşamaları için teşvik etmek amacıyla paylaşmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte seyahat inceleme sitelerinin sayılarında artışlar yaşanmıştır. Bu artışla birlikte turistler, deneyimlerini çok daha fazla kişiyle paylaşma imkanına, potansiyel turistler de daha fazla deneyimi okuma imkanına erişmiştir. Bir destinasyonun daha fazla turiste ulaşması ve bu durumun sürdürülebilirliği için turistlerin memnuniyet düzeylerinin en üst seviyede olması gerekmektedir. Bu kapsamda hazırlanan çalışmada, Yozgat ilinde bulunan ve Türkiye'nin 1958 yılında koruma altına alınarak ilk milli parkı ilan edilen Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı deneyimlemiş turistlerin TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesinde paylaştıkları çevrim içi yorumlar incelenmiştir. Çalışmada, bu milli parkın olumlu/olumsuz ve öne çıkan yönlerinin belirlenmesi ve olumsuz yönlerin ortadan kaldırılarak turistik çekiciliğinin artırılmasına katkıda bulunmak amaçlanmıştır. İncelenen yorumlar olumlu, olumsuz, bilgi verici ve tavsiyeler şeklinde temalara ayrılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş turistlerin oldukça memnun bir şekilde ayrıldıkları ve potansiyel turistlere mutlaka görülmesi gereken bir mekan olduğu yönünde tavsiyeler verdikleri görülmüştür. Olumsuz yorumların oldukça az olduğu belirlenmiştir. Ayrıca turistlerin milli parkın tarihi geçmişi hakkında bilgi sahibi oldukları ve günümüzdeki durumu hakkında da diğer turistleri bilgilendirici yorumlar yaptıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Milli Park, Yozgat, TripAdvisor, Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Çevrim İçi Yorum.

JEL Sınıflandırma Kodları: L83, L86, Z43, R41.

ABSTRACT

Tourists who have experienced a destination share the positive and/or negative situations they experience in that destination in order to warn potential tourists or to encourage them to experience the same feelings. With the development of technology, there has been an increase in the number of travel review sites. With this increase, tourists have the opportunity to share their experiences with many more people, and potential tourists have the opportunity to read more experiences. For a destination to reach more tourists and for the sustainability of this situation, the satisfaction level of the tourists should be at the highest level. In the study, prepared in this context, online comments shared by tourists on the TripAdvisor travel review site, who have experienced Yozgat Pine Grove National Park, which is located in Yozgat and declared the first national park in Turkey after being taken under protection in 1958, are examined. In the study, it is aimed to determine positive/negative and the prominent aspects of this national park and to contribute to increasing its touristic attractiveness by eliminating the negative aspects. Examined comments are divided into themes as positive, negative, informative and recommendations. As a result of the analysis, it is seen that the tourists who visited Yozgat Pine Grove National Park left very satisfied and gave recommendations to potential tourists that it is a must-see place. It is determined that there are very few negative comments. In addition, it is determined that the tourists have information about the historical past of the national park and they make informative comments about the current situation for the other tourists.

Keywords: National Park, Yozgat, TripAdvisor, Yozgat Pine Grove National Park, Online Comment.

JEL Classification Codes: L83, L86, R41, Z43.

¹ Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Bilim Uzmanı, alissengul@hotmail.com

² Kastamonu Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, hcilginoglu@kastamonu.edu.tr

EXTENDED SUMMARY

Purpose and Scope:

Yozgat Pine Grove National Park is located within the borders of Yozgat province and is the first national park of Turkey. In this study, it is aimed to determine the prominent features, negative / deficient aspects of the national park and evaluate its tourism potential by determining the opinions shared by the tourists who have visited the Yozgat Pine Grove National Park about this national park on TripAdvisor, a popular travel review site. In addition, raising awareness about Yozgat Pine Grove National Park, helping the national park to come to the fore and contributing to the works done/planned for the relevant area are the other aims of the study. In addition, due to the limited number of studies in the literature regarding Yozgat Pine Grove National Park, this study is important in contributing to the literature.

Design/methodology/approach:

The universe of the study is created by national parks in Turkey, while the sample is Yozgat Pine Grove National Park located in Yozgat province. The main reason for the selection of this national park as sample is that it is referred to as the starting national park in Turkey and is the first national park in Turkey to be declared a national park and protected. Content analysis technique was used in the analysis of the comments. Content analysis is a systematic, repeatable technique (Stemler, 2000) that is used to compress a large number of text into fewer content categories based on open encoding rules. Within the scope of this definition, the online comments analyzed are encoded according to the frequency level and conveyed in figures. "MAXQDA 2022" program used in qualitative research was used to encode comments. Accordingly, positive, negative, informative and recommended opinions were reached from the expressions in the comments examined with the content analysis technique and their interpretation was made.

Findings:

Most of the 52 online reviews (67%) of Yozgat Pine Grove National Park described this national park as excellent. In addition, 27% of the comments consist of 4-point comments meaning "very good", and 4% consist of 3-point comments meaning "moderate". While there is only 1 comment that can be described as negative about the national park, there is no comment with 1 point meaning "awful". In this context, it can be said that the majority of visitors like Yozgat Pine Grove National Park and are pleased to spend time in this area. 170 codes were made from 52 comments shared online about Yozgat Pine Grove National Park. According to the comments of the visitors, the online comments about the relevant national park stand out under 4 main themes. These main themes consist of positive aspects, negative aspects, recommendations and informative comments. Out of 170 comments under these main themes, 89 are positive comments, 45 are informative comments, 26 are advisory comments, and the remaining 10 are negative comments. Among these themes, first of all, the difference between positive and negative comments stands out. More than half of the 170 comments (89) were positive, while only 10 were negative. When the opinions shared by the tourists who have visited the Yozgat Pine Grove National Park are examined online, it is seen that they experience quite different emotions in their comments about the weather and/or nature of the relevant national park. In particular, a visitor's comment stating that all the problems are forgotten and the individual feels like he is in another world while hiking in Yozgat Pine Grove National Park stands out. In the comments about the clean air, the expression "to give a feast to the lungs" was used and it was emphasized that the air of this national park was quite clean. It is among the other comments that it is a suitable area for some nature sports due to the presence of many tracks in the national park area and the existence of different kinds of creatures. The use of expressions such as "unique beauty, peaceful nature, paradise" in the comments about the nature of Yozgat Pine Grove National Park shows that this region is highly appreciated by many people.

Conclusion and Discussion:

As a result of the analysis, according to the comments of the tourists who visited the Yozgat Pine Grove National Park, almost all of the tourists who visited the relevant national park made positive comments. Among these positive comments, there are comments such as the air of the national park is very clean, it has an oxygen reservoir, it is an area suitable for outdoor sports, and it is a place where you can have a picnic/barbecue with family and/or friends. It is among the prominent features that tourists include expressions such as "another world", "giving a feast to the lungs" and "a green paradise" when describing the air and nature of Yozgat Pine Grove National Park. In addition, recommendations such as "a must see/must visit place" and "must go" for potential tourists are also quite remarkable. In the comments made to inform other tourists, it was mentioned that Yozgat Pine Grove National Park is the first national park of Turkey and that the tree species found here are found in only 2 different places in the world. According to the research findings, it can be concluded that Yozgat Pine Grove National Park has the capacity to meet the needs of many tourists, that almost all of the tourists who come here leave with satisfaction, that they have information about the national park and that the necessary importance should be given to provide more efficiency from this national park. In addition to these, the fact that there are only 52 comments about Yozgat Pine Grove National Park means that the recognition of this national park is not at a sufficient level.

1. GİRİŞ

Son dönemlerde, gezginlerin doğaya karşı artan bilinci ve otantik deneyimlere yönelik ilgileri sebebiyle ekoturistlerin sayısında artışlar meydana gelmiştir. Bu artışla birlikte doğal alanlara sahip destinasyonlar üzerinde bu destinasyonlardaki doğal alanların hem turizme yönelik olarak kullanılması hem de korunması için politikalar geliştirilmesi açısından baskılar oluşmaya/yoğunlaşmaya başlamıştır (Stoleriu vd., 2019). Turizme yönelik kullanılan destinasyonların sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için turist devamlılığının zorunluluğu gerekirken, aynı zamanda bu turistlerin destinasyondan memnun bir şekilde ayrılmaları gerekmektedir (Aylan, 2019).

Teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte, turistler, seyahatleri sonrasında bir destinasyonda yaşadıkları tecrübeleri internet ortamında paylaşmaya başlamışlardır. Bu tecrübeler, seyahat edilen destinasyondaki deneyimledikleri memnuniyet/memnuniyetsizlik gibi durumları içermektedir. Çevrim içi turist yorumları hem destinasyonlar hem de bu destinasyonlardaki turizm işletmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Çünkü turistler tarafından yapılan olumlu yorumlar, yeni turistlerin/müşterilerin kazanılabilmesi ve mevcut müşterilerin elde tutulabilmesine katkı sağlarken, olumsuz yorumlar ise turist/müşteri kazanımını engellemekte ve bu durum da destinasyona/işletmeye zarar vermektedir (Dellarocas, 2003). Turistler tarafından çevrim içi ortamda paylaşılan bu yorumlara hem görüş paylaşmak isteyen turistler hem de bir destinasyonu daha önce deneyimlemiş bireylerin görüşlerini incelemek isteyen potansiyel turistler ücretsiz ve hızlı bir şekilde erişebilmektedir (Gretzel ve Yoo, 2008).

Turistlerin görüşlerini paylaşabildiği, potansiyel turistlerin de bu görüşleri okuyabildiği birçok seyahat inceleme internet sitesi bulunmaktadır. Bu internet sitelerinin en popülerleri ise TripAdvisor isimli internet sitesidir. Bu internet sitesi dünyanın her yerinden olmak üzere her ay 463 milyon kişi tarafından ziyaret edilmekte ve bireylere seyahatlerini planlama sürecinde yardımcı olmaktadır. Bu internet sitesini ziyaret eden bireyler, gidecekleri/gitmek istedikleri destinasyonlardaki konaklama, yiyecek-içecek gibi konular başta olmak üzere birçok konu hakkında bilgi toplamak, işletmeler arasındaki ücret farkına ulaşmak ve rezervasyon yaptırmak gibi amaçlarla TripAdvisor sitesini kullanmaktadır. Bunlara ek olarak, TripAdvisor 28 farklı dilde hizmet sunması ve 49 pazarda bulunmasıyla dünyanın en büyük seyahat platformu konumundadır (TripAdvisor, 2022).

Anlatılanlar ışığında, bu çalışmanın amacı, Yozgat'ta bulunan ve Türkiye'nin ilk milli parkı olma özelliği taşıyan Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na yönelik olarak, popüler seyahat inceleme sitesi olan TripAdvisor internet sitesindeki bu milli parkı deneyimlemiş turistlerin yorumlarını incelemek ve Yozgat Çamlığı Milli Parkı hakkında farkındalık oluşturarak turizm potansiyelinin artmasına yardımcı olmaktır. TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesindeki Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na yönelik olarak paylaşılan yorumlar incelenerek milli parkın öne çıkan/eksik kalan yönlerinin belirlenerek yapılan/yapılması planlanan çalışmalara katkı sağlanması çalışmanın diğer amaçlarındandır.

2. DOĞAL ALANLARIN TURİZM AMAÇLI KULLANIMI

Bireylerdeki çevre bilincinin artmasıyla birlikte, doğa temelli turizm de dünya seyahat pazarında önemli bir büyüme kaydetmeye başlamıştır. Kalabalık nüfusa sahip destinasyonlardaki bozulmamış ortamların sayısındaki azlıktan dolayı doğallığı bozulmamış daha verimli bölgelere seyahat etme zorunluluğu hissi ortaya çıkmıştır. Bu durumdaki bireyler, rotalarını çoğunlukla milli parklara, rezervlere ve diğer korunan alanlara çevirmektedir (Cloesen, 2003).

Eagles (1997) tarafından hazırlanan çalışmada doğa temelli turizmin 4 farklı alanda gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Bu alanlar şu şekildedir;

- Doğal ortamların keşfedilmesi ve öğrenilmesini amaçlayan **ekoturizm**
- İnsan gürlütüsünden uzak alanlara ilkel yollarla yapılan ve rekreasyon amaçlayan **el değmemiş/vahşi/yaban doğa turizmi**
- Tehlikeli ortamlara hükmetme heyecanı ile kişisel başarı amaçlayan **macera turizmi**
- Aile birlikte yapılan yabani ile medeni hayat arasındaki etkileşimi amaçlayan **arabalı kamp turizmi**

Bunlara ek olarak, doğa temelli turizm faaliyetlerine katılan turistlerin macera arayışı içerisinde oldukları belirtilmekte ve maceracı turistler için doğal alanlarda yapılabilecek birçok aktivite olduğu vurgulanmaktadır. Bu aktiviteler arasında; kuş gözlemciliği, doğa fotoğrafçılığı, safari, kampçılık, balık tutma, dağ tırmanışı, rafting,

kano, botanik çalışmalar gibi aktiviteler bulunmaktadır. Bu aktivitelerin tamamı doğaya dayanmakta ve tamamı macera içermektedir (Ingram ve Durts, 1989, aktaran Köroğlu ve Karaman, 2014).

Yukarıda da belirtildiği üzere, doğa temelli turizm faaliyetlerine katılmak isteyen turistler için yapılabilecek birçok aktivite bulunmaktadır. Ancak turistlerin isteklerine yanıt verirken, aynı zamanda kullanılan doğal alanın korunması oldukça önem taşımaktadır. Çünkü sayıları sürekli artan turistler tarafından sınırlı bir kaynağın bozulması, fiziksel hasar verilmesi, çöp/atık sorunu ve vandalizm gibi birçok sorun ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca, turizm için elverişli olan bir doğal alanda yapılan otel, restoran, beton/asfalt yol ve hatta seyir noktaları gibi inşalar, bu doğal alanın bozulmasına yol açabilmektedir. Doğal alanların el değmeden bırakılması, bu alanın en değerli şekilde korunduğu anlamına geldiği anlayışı genel bir kural olarak kabul edilmektedir. Bu durumun mümkün olmadığı konumlarda ise milli parklar başta olmak üzere birçok doğal alanın içerisinde ve/veya çevresinde bir imar planı oluşturulması ve bu planın katı bir şekilde yürütülmesi gerektiği önerilmektedir. Doğal alanların bazı bölgeleri erişime açık olmalı ancak bazı bölgeler ise kesin rezerv haline getirilerek korunmalıdır (Budowski, 1976).

Doğal alanların planlı bir şekilde turizme yönelik kullanımıyla, bu doğal alanın korunmasının desteklenmesi, yerel halkın yaşam standartlarının yükselmesi ve ekonomik olarak bir gelir kaynağı haline dönüşmesi gibi birçok fayda sağlanabilmektedir. Doğa temelli turizm faaliyetlerine katılan turistler, bölge halkının geleneklerinin, festivallerinin ve kültürel etkinliklerinin sürekliliğinin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Bu kullanımların planlı bir şekilde yapılmadığı durumlarda ise çevresel, sosyo-kültürel etkiler başta olmak üzere birçok olumsuzlukla karşılaşabilmektedir (Kurdoğlu ve Parlak, 2022). Doğal alanlara sahip destinasyonların turizm amaçlı kullanılması konusunda birçok çalışma bulunmaktadır (Talay vd., 2010; Özgen, 2010; Korkmaz ve Başkalkan, 2011; Çavuş, 2014; Koday vd., 2018). Bu çalışmalarda genel olarak; bu alanların turizme yönelik kullanılması ve bu durumdan üst düzeyde fayda sağlanabilmesi için planlı bir sürecin uygulanması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu sürecin profesyonel bir şekilde yürütülmesiyle birlikte, hem bölgeye gelen ve/veya gelmeyi düşünen potansiyel turistler için hem de bölgede yaşayan yerel halk için memnuniyet düzeyinin en üst seviyede olacağı düşünülmektedir. Aksi durumda, planlama yapılmadığı veya yapılan planlamanın etkin şekilde yürütülmediği destinasyonlarda ise hem turistler hem de yerel halk açısından ciddi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bunlar dışında, bu destinasyonların daha fazla turist tarafından tercih edilmesinin, doğal bölgenin korunmasına katkı sağlayacağı gibi, bu bölgenin tahrip edilerek kullanışsız hale getirilebilmesine de neden olabileceği unutulmamalıdır.

3. YOZGAT ÇAMLIĞI MİLLİ PARKI

Yozgat ili Merkez ilçesinde bulunan ve 1958 yılında resmi olarak koruma altına alınan Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Türkiye'nin ilk milli parkı olma özelliğine sahip olmakla birlikte, Türkiye'de milli park anlayışının başlangıcı konumundadır. İçerisinde barındırdığı endemik bitki ve hayvan türleriyle birlikte doğal miras özelliği taşımaktadır. Bunun yanı sıra, yerel halkın yararlanabildiği/yararlanabileceği rekreasyonel aktiviteler için de oldukça uygun bir mekandır. Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili olarak 1958 yılında hazırlanan bir raporda da, milli parkın konumu itibarıyla birçok aktivite için uygun şartlara sahip olduğu, cazibesinin artırılması için gereken tedbirlerin alınması ve tesisler kurulması yönünde açıklamalar yer almıştır (Kılıç ve Kervankıran, 2019).

Yozgat il merkezine 2 kilometrelik uzaklıkta yer alan Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın denizden yüksekliği yaklaşık 1500 metre olup, milli park içerisinde herhangi bir yerleşim bulunmamaktadır. Milli parkta, orman ve çalılık olmak üzere iki ekosistem hakimdir. Orman ekosisteminde karaçam ve tüylü meşe bulunurken, çalılık ekosisteminde açık ve boşluklu alanlar yer almaktadır. Bu milli parkın flora ve faunasını birçok farklı türden canlı oluşturmaktadır. 26'sı endemik olmak üzere 144 cins ve 212 bitki türü bulunmakta ve bu bitkilerin 43 ayrı familyaya ait oldukları bilinmektedir. Fauna olarak ise; kızıl şahin, atmaca, kumru, altın kartal, saksağan, arı kuşu, yaban domuzu, tavşan, sincap, tilki, ardıç kuşu ve tepeli toygar kuşu gibi canlılar Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nda yaşamaktadır (Ersoy ve Daşdemir, 2016). Ayrıca bu milli park içerisinde bulunan çam çeşidinin dünya üzerinde yalnızca Kafkaslarda olduğu ve bu alandaki çam ağaçlarının yaklaşık olarak 455 yaşında olduğu belirlenmiştir (Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, 2021).

Şekil 1. Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın Havadan Görünümü

Kaynak: (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 2022).

Ayrıca Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili olarak anlatılan bazı rivayetler de bulunmaktadır. Bu rivayetlerden biri şu şekildedir; Diyar diyar dolaşarak Aslı'sını bulmaya çalışan Kerem'in yolu günümüzdeki Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın bulunduğu alana düşer. Burada Aslı'sını bulamayınca bu bölgeye bir çam dikip "Bu çamdan nice çamlar filizlensin, bir koruluk oluşsun, Sazlar sözler hep bizi söylesin." demiştir. Bugünden sonra bu bölgede her rüzgar estiğinde sevda türküsü gibi duyulduğu ve aşk kokusunun etrafa yayıldığına inanılmaktadır (T.C. Yozgat Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2009).

Yozgat Çamlığı Milli Parkı içerisinde birçok yapı ve tesis bulunmaktadır. Bunlar; otel, kır lokantası, otopark, kar kuyuları, idari ziyaretçi tanıtım merkezi, tabiat eğitim merkezi, futbol sahası, seyir terasları, yürüyüş parkurları, spor alanları, bisiklet yolları, dağ bisiklet parkuru, su çeşmeleri ve mescitler gibi yapı ve tesislerdir. Milli park içerisinde bulunan tabiat eğitim merkezinde ziyaretçilere orman ve su ekosistemi hakkında tanıtıcı bilgiler verilmektedir. Ayrıca bu eğitim merkezi içerisinde, kuş, balık, sürüngen ve çiftyaşar gibi hayvanların tahnitleri de bulunmaktadır (T.C. Yozgat Valiliği, 2022).

Şekil 2. Yozgat Çamlığı Milli Parkı İçerisinden Görüntü

Kaynak: (Türkiye Kültür Portalı, 2022).

Yozgat Çamlığı Milli Parkı içerisinde bulunan yapı ve tesislerle birlikte birçok ziyaretçiye hitap etmektedir. İçerisindeki piknik üniteleri ve oyun gruplarıyla piknik yapmaya uygun bir mekan olan milli park, aynı zamanda 3700 metrelik yürüyüş parkuru ve 10 adet köprüsü sayesinde sportif amaçlar için de kullanılabilir. Kuş gözlemi, seyir ve dinlenme amaçlarıyla kullanılacak bir kuleye sahip milli parkta, bunlara ek olarak dağ bisikleti, doğa yürüyüşü ve kayaklı koşu gibi aktiviteler de yapılabilmektedir (Yıldırım vd., 2018). Bunlar dışında, doğa fotoğrafçılığı, kampçılık ve botanik çalışmalar için de oldukça uygun bir alan konumundadır.

4. YÖNTEM

Yozgat Çamlığı Milli Parkı, Yozgat ili sınırları içerisinde bulunan ve Türkiye'nin ilk milli parkı olma özelliği taşıyan milli parktır. Bu çalışmada, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş turistlerin, popüler bir seyahat inceleme sitesi olan TripAdvisor'daki bu milli parka yönelik olarak paylaştıkları görüşleri tespit edilerek, milli parkın öne çıkan özelliklerini, olumsuz/eksik yönlerini belirlemek ve turizm potansiyelini değerlendirmek amaçlanmıştır. Ayrıca, Yozgat Çamlığı Milli Parkı hakkında farkındalık oluşturmak, milli parkın öne çıkmasına yardımcı olmak ve ilgili alana yönelik olan yapılan/yapılması planlanan çalışmalara katkıda bulunmak çalışmanın diğer amaçlarını oluşturmaktadır. Buna ek olarak, Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili olarak literatürde sınırlı sayıda çalışmanın olmasından dolayı, bu çalışma literatüre katkı sağlama konusunda önem arz etmektedir. Çalışmanın evrenini Türkiye'deki milli parklar oluştururken, örneklemi ise Yozgat ilinde bulunan Yozgat Çamlığı Milli Parkı oluşturmaktadır. Evren olarak bu milli parkın seçilmesinin temel nedeni, Türkiye'deki milli parkçılığın miladı olarak anılması ve Türkiye'nin milli park olarak ilan edilerek koruma altına alınan ilk milli parkı olmasıdır.

TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesindeki Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na yönelik olarak yapılan toplam 52 yorum tespit edilmiştir. İlk yorumun 13 Mayıs 2015 tarihinde, son yorumun ise 9 Ağustos 2020 tarihinde yapıldığı belirlenmiştir. Bu tarihler arasında yapılan 52 yorumun 51'i Türkçe, 1'i ise Almanca dillerinde yazılmıştır.

TripAdvisor sitesinden elde edilen bu bilgiler 15-20 Mart 2022 tarihleri arasında toplanmıştır ve yorumların tamamı araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Yorumların tamamı öncelikle Word dosyasına aktarılarak imla hataları düzeltilmiş, sonrasında analiz edilmeye başlanmıştır.

Yorumların analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, açık kodlama kurallarına dayalı olarak fazla sayıdaki metni daha az içerik kategorisine sıkıştırmak amacıyla kullanılan sistematik, tekrarlanabilir bir tekniktir (Stemler, 2000). Bu tanım kapsamında, analizi yapılan çevrim içi yorumlar, sıklık düzeyine göre kodlanmış ve şekillerle aktarılmıştır. Yorumların kodlanmasında nitel araştırmalarda kullanılan “MAXQDA 2022” programından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, içerik analizi tekniği ile incelenen yorumlardaki ifadelerden olumlu, olumsuz, bilgi verici ve tavsiye niteliği taşıyan görüşlere ulaşılmış ve bunların yorumlaması yapılmıştır.

5. BULGULAR

TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesinde Türkiye'nin ilk milli parkı olan Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili toplam 52 yorum tespit edilmiştir. TripAdvisor sitesinde, bu siteye özgü bir puanlama sistemi mevcuttur. Bu puanlama sistemi; 1 (berbat), 2 (kötü), 3 (orta), 4 (çok iyi) ve 5 (mükemmel) şeklindedir. Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili olarak paylaşılan çevrim içi yorumların puanlandırmaları aşağıda yer alan Tablo 1.'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na Yönelik Yorumların Nitelikleri

Puan Dereceleri	Yorum Sayısı	Yüzde (%)
5 (Mükemmel)	35 yorum	%67*
4 (Çok iyi)	14 yorum	%27*
3 (Orta)	2 yorum	%4*
2 (Kötü)	1 yorum	%2*
1 (Berbat)	0 yorum	0
Toplam	52 yorum	%100

*Yuvarlama yapılmıştır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili paylaşılmış olan 52 çevrim içi yorumun büyük bir kısmı (%67), bu milli parkı mükemmel olarak nitelendirmiştir. Ayrıca yorumların %27'lik kısmı “çok iyi” anlamına gelen 4 puanlık, %4'ü “orta” anlamına gelen 3 puanlık yorumlardan oluşmaktadır. Milli park ile ilgili olumsuz olarak nitelendirilebilecek yalnızca 1 yorum bulunurken, “berbat” anlamına gelen 1 puanlık herhangi bir yorum bulunmamaktadır. Bu kapsamda, ziyaretçilerin çoğunluğunun Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı beğendiği ve bu alanda zaman geçirmekten memnun kaldığı söylenebilir.

Ayrıca Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş olan TripAdvisor kullanıcılarının yaptıkları yorumlarda bu milli parkı hangi amaçla ve/veya kimlerle birlikte ziyaret ettikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Bu doğrultuda ulaşılan sonuçlar aşağıda yer alan Tablo 2.'de belirtilmiştir.

Tablo 2. Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na Yönelik Yorum Yapan Ziyaretçilerin Nitelikleri

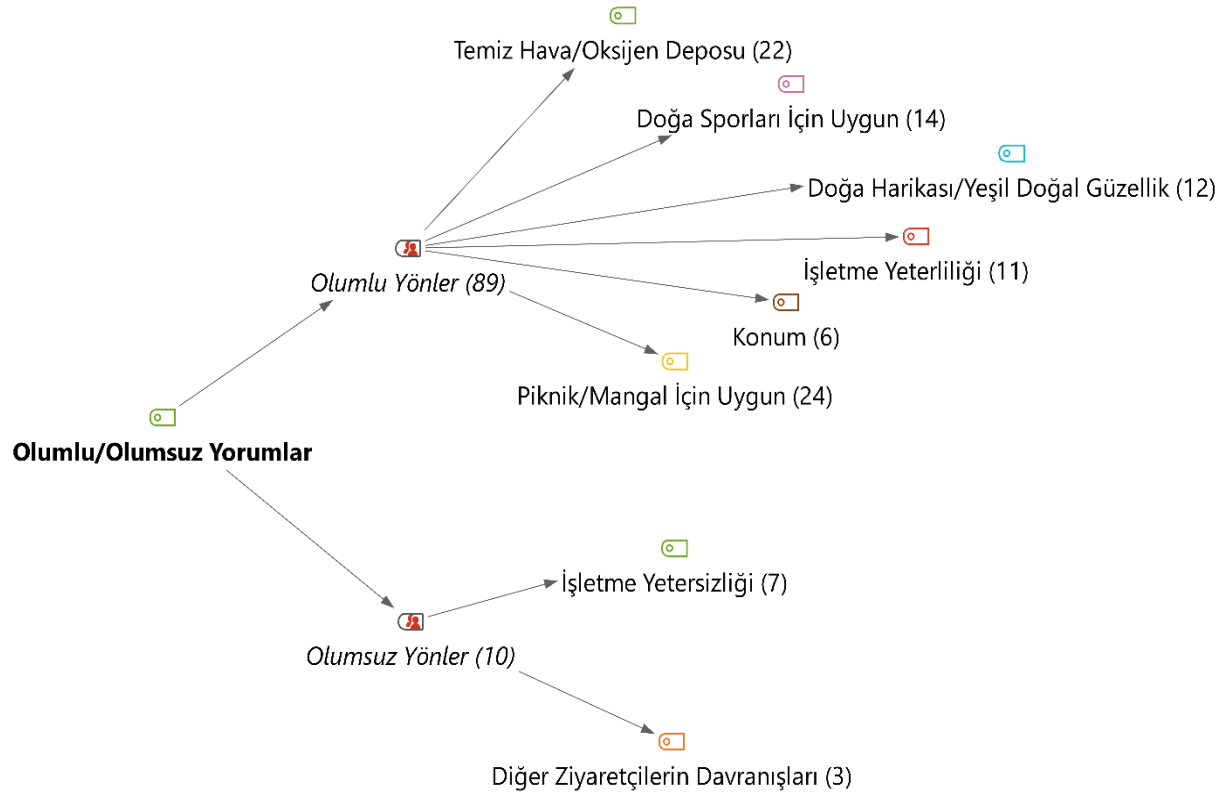
Seyahat Türü	Kişi Sayısı	Yüzde (%)
Ailesi ile gelen	25 kişi	%48*
Arkadaşları ile gelen	12 kişi	%23*
Çift olarak gelen	6 kişi	%11,5*
İş için gelen	3 kişi	%6*
Yalnız gelen	2 kişi	%4*
Belirtilmemiş	4 kişi	%7,5*
Toplam	52 kişi	%100

*Yuvarlama yapılmıştır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret eden ve TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesine bu milli park ile ilgili yorum yapan bireylerin neredeyse yarısı (%48) bu mekanı aile ile ziyaret

Şekil 4.'te de belirtildiği üzere, Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili çevrim içi ortamda paylaşılan 52 yorumdan 170 kodlama yapılmıştır. Ziyaretçilerin yorumlarına göre ilgili milli parka yönelik olarak yapılan çevrim içi yorumlar 4 ana tema altında öne çıkmaktadır. Bu ana temalar olumlu yönler, olumsuz yönler, tavsiyeler ve bilgi verici yorumlardan oluşmaktadır. Bu ana temalar kapsamındaki 170 yorumun 89'u olumlu yorumlardan, 45'i bilgi verici yorumlardan, 26'sı tavsiye içerikli yorumlardan ve geriye kalan 10'u ise olumsuz içerikli yorumlardan oluşmaktadır. Bu temalardan öncelikle olumlu ve olumsuz yorumlar arasındaki fark göze çarpmaktadır. 170 yorumun yarısından fazlası (89) olumlu yorumlardan oluşurken, yalnızca 10 yorumun ise olumsuzluk içerdiği belirlenmiştir. Bu yorumların alt temaları ise aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 5. Olumlu ve Olumsuz Yorumların Türleri

Yukarıdaki şekil incelendiğinde, Yozgat Çamlığı Milli Parkı ile ilgili olarak ziyaretçiler tarafından paylaşılan yorumlardan yalnızca 10 yorum olumsuz niteliği taşımaktadır. Bu olumsuz yorumlar, milli park alanı içerisindeki işletme sayılarının yetersizliği ve milli park içerisindeki diğer ziyaretçilerin davranışları ile ilgili yorumlardan oluşmaktadır. Olumlu yönler arasında en çok yorum paylaşılan konu piknik/mangal yapmak için elverişli bir mekan olduğu ile ilgilidir. Ayrıca, ziyaretçiler bu milli parkın doğa sporları yapılabilecek alanlar barındırdığını, doğa harikası, oksijen deposu, yeşil güzellik olduğunu, milli park alanı içerisinde işletmelerin yeterli düzeyde olduğunu ve konum olarak bir avantaja sahip olduğunu belirten yorumlarda bulunmuşlardır. Ziyaretçilerin bu özellikleri belirttikleri bazı yorumlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

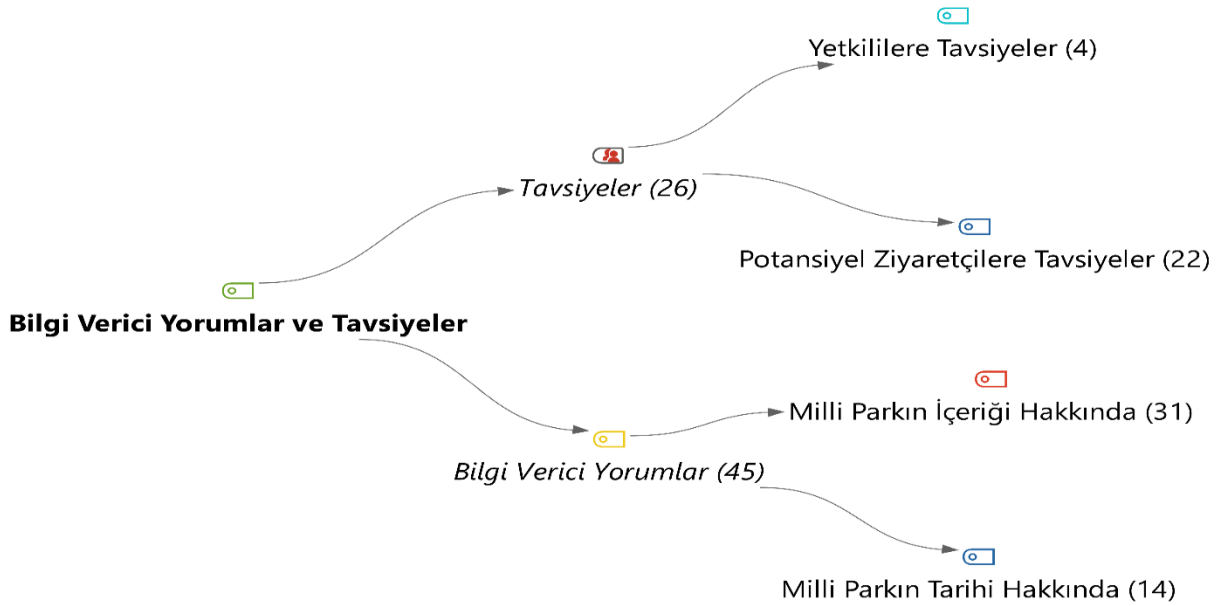
Tablo 3. Ziyaretçiler Tarafından Paylaşılan Olumlu ve Olumsuz Bazı Yorumlar

Yorum Kategorisi	Çevrim İçi Yorum
	Olumlu Yorumlar
Temiz Hava/Oksijen Deposu	"...Kafadaki bütün sorunlar uçup gidiyor bu parkta dolaşırken ve ciğerler muazzam çamlık ağaçların kokusuyla doluyor ki adeta başka dünyada sanırsınız kendinizi ..." "...Bol oksijenli bu dünyaca ünlü ve sayılı olan milli parkta mutlaka ciğerlerinize bayram ettirmelisiniz... .." "...Yozgat şehir merkezinde büyüleyici bir ortamı var. Etrafta çam kokuları ile oksijen deposu. ..."
Doğa Sporları İçin Uygun	"...Doğa yürüyüşü meraklıları için bulunmaz bir parkur. Özellikle kışın yoğun karda gerçekten zorluyor ama çok keyif veriyor yürümek ..." "... Doğa içinde bir nefes almak ve dinlenmek, spor yapıp sağlıklı kalmak için ideal ..." "... Fotoğraf çekmeyi seviyorsanız güzel manzaralar yakalarsınız. ..."
Doğa Harikası/Yeşil Doğal Güzellik	"...Havasıyla, suyuyla, eşsiz güzelliği ile bir tabiat harikası ..." "... Yozgat Çamlık Milli Parkı muhteşem doğasıyla ve güzellikleriyle görülmeye değer. Çok güzel hayat burada ..." "...Yozgat'ı cennete yapan bence burası. Yeşilin güzelliği, doğanın huzuru. ..."
İşletme Yeterliliği	"...İçinde yapılacak şey de bol; Et lokantası veya kafeteryayı ziyaret edebilirsiniz. Canınızı bunları yapmak istemiyorsa göl kenarındaki kafeye gidebilirsiniz. ..." "...Gölet ve kafeteryası çok güzel, fevkalade manzarası var. ..." "...Çam ağaçlarının arasına serpiştirilmiş mekanları var. ..."
Konum	"...5 dakikalık mesafe ile gidebileceğiniz bu milli park gerçekten mükemmel. ..." "...Merkeze 2 kilometre, mutlak gidin ve görün. ..." "... Yozgat Merkez'den sağa gidince 5 dakika sonra Çamlık'tasınız... .."
Piknik/Mangal İçin Uygun	"...Ailenizle güzel vakit geçirebileceğiniz hatta piknik yapabileceğiniz çok ama çok güzel bir yer. ..." "...Yozgat'ta ilkbahar ve yaz aylarında piknik yapmak isteyenler için olmazsa olmazdır..." "...Piknik için uygun bir yer ve mangallıklar var. ..."
	Olumsuz Yorumlar
İşletme Yetersizliği	"...Gece bu tepeden Yozgat şehir manzarası çok güzel görünüyor. O saatlerde hizmet verecek bir çay bahçesi de olsa mükemmel olur. ..." "...Parkın diğer tarafında gölet vardır etrafında piknik için oturma yerleri vardır ama restaurant/cafe gibi bir mekan yoktur. ..." "...İçeride pek bir mekan da yoktu açıkçası. ..."
Diğer Ziyaretçilerin Davranışları	"...Benim gördüğüm tek sorun insanlara buraya rahatlamak ve kafa dinlemek için gidiyor; fotoğraf çekilmeye gelen gelin damatları anlıyorum fakat yanlarında getirdikleri davul zurnalara anlam veremiyorum. Kimseyi rahatsız etmeden de fotoğraf çekimi yapılabilir." "...Yalnız güzel insanların çöplerini etrafa atıyor. ..." "...Şortla falan giderseniz kadın erkek fark etmez "şöööööyylecene" ters bir bakışa maruz kalabilirsiniz. ..."

Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş olan turistlerin çevrim içi ortamda paylaştıkları görüşleri incelendiğinde, ilgili milli parkın havası ve/veya doğasına yönelik yorumlarında oldukça farklı duygular yaşadıkları görülmektedir. Özellikle bir ziyaretçinin, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nda yürüyüş yaparken tüm sorunların unutulduğu ve bireyin kendini başka bir dünyada gibi hissettiğini belirten yorumu öne çıkmaktadır. Temiz havasına yönelik yapılan yorumlarda genellikle "ciğerlere bayram ettirmek" ifadesine yer verilmiş ve bu milli parkın havasının oldukça temiz olduğu vurgulanmıştır. Milli park alanı içerisinde birçok parkur bulunması, farklı türde canlıların yaşaması gibi durumlardan dolayı bazı doğa sporları için uygun bir alan olduğu da belirtilen diğer yorumlar arasındadır. Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın tabiatıyla ilgili yorumlarda "eşsiz güzellik, huzurlu doğa, cennet" gibi ifadelerle yer verilmesi de bu bölgenin birçok kişi tarafından oldukça beğenildiğini göstermektedir. Bu alan içerisindeki işletmelerin yeterli düzeyde ve kalitede olduğu düşünen turistler

bulunmaktadır. Konum olarak il merkezine yakın olduğu için Yozgat'a gelen ve/veya Yozgat'tan geçen bireylerin rahatlıkla ulaşabileceği ve mutlaka gidilmesi/görülmesi gereken bir mekan olduğu belirtilen yorumlar arasındadır. Turistler tarafından hakkında en fazla yorum yapılan konu ise Yozgat Çamlığı Milli Parkı alanı içerisinde ailecek ve/veya arkadaşlarla piknik yapılabilecek bölgeler ve bu bölgelerde mangal yakmak için gerekli yapılar bulunması konusudur. Bunların yanı sıra olumsuz yorumlar arasında diğer ziyaretçilerin davranışları belirtilmiştir. Bu davranışlar, diğer insanları rahatsız edecek şekilde gürültü çıkarmak, çöplerini yerlere atmak ve turistlerin giyinişlerini eleştirel nitelikte bakmak olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, Yozgat Çamlığı Milli Parkı alanı içerisindeki işletmelerin yeterli düzeyde olduğunu söyleyen bireylerin yanı sıra yetersiz olduklarını söyleyen turistler de bulunmaktadır. Alan içerisinde yeterli sayıda işletme bulunmaması ve faal işletmelerin de belirli saatlerde hizmet vermemesine yönelik yorumlar bulunmaktadır.

Şekil 6. Bilgi Verici ve Tavsiye İçeren Yorumlar

Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı deneyimlemiş turistlerin çevrim içi ortamda paylaştıkları yorumlar incelendiğinde, bu yorumlar arasında diğer kullanıcıları ilgilendiren yorumlara da yer verilmiştir. Bu yorumlar tavsiye niteliği taşıyan yorumlar ve bilgi verici yorumlar olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Tavsiye niteliği taşıyan yorumlarda, ilgili milli parkın bulunduğu bölgedeki yetkililere yönelik milli parkın daha işlevli hale getirilebilmesi için tavsiyeler ve Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmeyi düşünen potansiyel turistlere, bu milli parkı ziyaret ettiklerinde yapılması gerektiği düşünülen tavsiyeler yer almaktadır. Bilgi verici yorumlar arasında ise, bazı kullanıcılar milli parkın günümüz şartlarındaki haline yönelik bilgilendirici yorumlar ve milli parkın tarihi geçmişine yönelik bilgilendirici yorumlar bulunmaktadır. Bu yorumlar arasından seçilen bazı yorumlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 4. Ziyaretçilerin Bilgi Verici ve Tavsiye Niteliği Taşıyan Bazı Yorumları

Yorum Kategorisi	Çevrim İçi Yorum
	<i>Tavsiye Niteliği Taşıyan Yorumlar</i>
Yetkililere Tavsiyeler	"...Arazi içerisindeki mangalların bakıma ve onarımına ihtiyacı var. ..." "...Gece bu tepeden Yozgat şehir manzarası çok güzel görünüyor. O saatlerde hizmet verecek bir çay bahçesi de olsa mükemmel olur. ..." "...Daha da geliştirilerek daha yaşanabilir bir mekana dönüştürülebilir. ..." "...Doğru bir işletme ile ufak bir Uludağ olmaya aday. ..."
Potansiyel Ziyaretçilere Tavsiyeler	"...İkinci vaktinde ayaz olma ihtimaline karşı (mevsim yaz dahi olsa) muhakkak yanınızda ceket götürün. ..." "... Kalabalık bir grupsanız alın yiyecek, içeceğinizi çıkın Çamlığa..." "... Ağaçlar arasında doğayı hissediyorsunuz. Eğer gidecekseniz üstünüze kalın bir şeyler alın. Esintiden etkilenebilirsiniz. ..." "...Burayı gezecekseniz mutlaka hafta içi gidin. Hafta sonu çok kalabalık olmaktadır..." "...Yozgat'a gelmeseniz bile buraya mutlaka gelin. ..." "... Mutlaka yol kenarındaki çeşmeden suyunuzu içmeyi unutmayın. ..."
	<i>Bilgi Verici Yorumlar</i>
Milli Parkın Tarihi Hakkında	"...Ülkemizin ilk milli parkı olan ve kara çamların koruma altına alındığı harika bir yer. ..." "...Yozgat için bir nimet. Türkiye'nin ilk milli parkı olduğunu okumuştum. Özel bir çam türü varmış. ..." "...Ayrıca KPSS 2018'de de sınav sorusu olmaya layık görülmüş ülkemizin ilk milli parkı. ..." "...Burada olan ağaç türleri sadece Kafkasya'da bulunmaktadır..." "...Buradaki çam ağaçları Yüz yıllardır tohum vermeye devam eden ve dünyada sadece 2 yerde görülen ağaç tipleridir. ..."
Milli Parkın İçeriği Hakkında	"... Küçük bir ağaçlıklı alanı mevcut. Mangal yakılabiliyor. Çocuklar için yukarı alanda park mevcut. ..." "...Şimdilik doğası fazla bozulmamış. Birkaç kafe, lokanta ve ayrıca göl var.. ..." "...Gölet kenarı daha manzaralı piknik için, yürüyüş yolu mevcut. Aynı zamanda bisiklet için uygun ATV de bulunmaktadır. Temizlik konusunda da gayet dikkat edilen bir mekan" "...Bol oksijen parkurları olan bir bölge içerisinde restaurant ve kafeteryası var. ..." "...Parkın girişinde de mangalcular için alan ve bu alanın yanında yeni restaurant açılmıştır. Parkın diğer tarafında gölet vardır etrafında piknik için oturma yerleri vardır. ..."

Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı deneyimlemiş ve bu alanla ilgili deneyimlerini TripAdvisor isimli seyahat inceleme sitesinde paylaşan turistlerin yorumlarına bakıldığında hem yetkililere hem de potansiyel turistlere yönelik tavsiye içerikli yorumlar bulunmaktadır. Yetkililere yönelik olarak tavsiyeler arasında, milli park alanı içerisindeki bazı öğelerin bakım ve onarımına ihtiyacı olduğu, alan içerisinde geç saatlerde hizmet veren bir işletme olmayışı, profesyonel bir planlama süreciyle birlikte daha fazla tercih edilebilecek olması gibi yorumlar bulunmaktadır. Turistlerin paylaştıkları bu yorumlardan, bu alan içerisinde tüm gün boyunca hizmet verebilecek bir işletme açılması, milli parkın yönetilmesinde daha kapsamlı projelere yer verilmesi gibi yetkilileri doğrudan ilgilendiren tavsiyelere ulaşılmaktadır. Bunlara ek olarak, bu bölgeyi ziyaret etmiş turistler, kendilerinden sonra gelebilecek potansiyel turistler için de bazı tavsiyelerde bulunmuşlardır. Bu tavsiyeler genel olarak Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nda havanın normal sıcaklıklardan daha düşük olduğu ve üşümeleri için kalın giysilerle birlikte bu bölgeyi ziyaret etmeleri, hafta sonu günlerinde daha fazla insanın bu bölgeyi tercih ettiğinden dolayı daha verimli zaman geçirilebilmesi için hafta içi günlerde ziyaret etmeleri, milli park alanı içerisindeki su çeşmelerinden akan suyu tatmaları gerektiği yönünde tavsiyelerdir.

Bunlara ek olarak, turistlerin bu milli parka yönelik olarak yaptıkları yorumlar arasında milli parkın bu günkü durumu ve tarihi geçmişi hakkında yorumlar da yer almaktadır. Milli parkın tarihi hakkında yapılan yorumlarda,

bu milli parkın Türkiye'deki ilk milli park olması, 2018 yılında gerçekleştirilen Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'nda bu milli park ile ilgili bir soruya yer verilmiş olması, bu alandaki ağaç türünün dünya üzerinde yalnızca iki yerde olması ve bu iki yerden birinin Yozgat olması gibi bilgiler yer almaktadır. Bu günkü durumuna yönelik olarak yapılan yorumlarda çoğunlukla, milli park alanı içerisindeki mevcut durumda bulunan işletme, park, yol gibi olanaklardan bahsedilmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

İçerisinde barındırdığı canlı türleri, doğal güzelliği, temiz havası gibi özelliklerle öne çıkan ve doğal miras özelliği taşıyan alanlardan biri de Türkiye'nin ilk milli parkı olma özelliği taşıyan ve Yozgat ili Merkez ilçesinde bulunan Yozgat Çamlığı Milli Parkı'dır. Turistik çekim gücüne sahip olan bir bölgenin hem turizme kazandırılması hem de sürdürülebilirliğinin sağlanması için gereken temel özelliklerden biri de bu alanı ziyaret eden turistlerin bu alandan en üst seviyede memnun olarak ayrılmasıdır. Bir alanı ziyaret eden turistlerin deneyimlerinden faydalanarak olumlu yönlerin geliştirilmesi/oluşturulması, olumsuz yönlerin ise ortadan kaldırılarak memnuniyetin artırılması mümkündür.

Bu çalışmada, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş turistlerin, popüler bir seyahat inceleme sitesi olan TripAdvisor sitesindeki ilgili milli parka yönelik yorumlarının içerik analizi yapılarak, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın öne çıkan olumlu/olumsuz özellikleri ve eksiklikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Analizi yapılan yorumlardan olumlu yönler, olumsuz yönler, tavsiyeler ve bilgi verici yorumlar olmak üzere 4 başlık altında toplanmış ve toplamda 170 kodlama ve gruplandırma yapılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nı ziyaret etmiş turistlerin yorumlarına göre, ilgili milli parkı ziyaret eden turistlerin neredeyse tamamı olumlu yorumlarda bulunmuştur. Bu olumlu yorumlar arasında, milli parkın havasının oldukça temiz olduğu, oksijen deposu olduğu, doğa sporlarına elverişli bir alan olduğu, aile ve/veya arkadaşlarla piknik/mangal yapılabilecek bir mekan olduğu gibi yorumlar bulunmaktadır. Turistlerin özellikle Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın havasını ve doğasını tarif ederken "başka bir dünya", "ciğerlere bayram ettirmek" ve "yeşil bir cennet" gibi ifadelerle yer vermeleri öne çıkan özellikler arasındadır. Ayrıca, potansiyel turistler için "kesinlikle görülmesi/gezilmesi gereken bir yer" ve "mutlaka gidin" gibi tavsiyeler de oldukça göze çarpmaktadır. Diğer turistlere bilgi vermek amacıyla yapılan yorumlarda, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın Türkiye'nin ilk milli parkı olmasına ve burada bulunan ağaç türlerinin dünya üzerinde yalnızca 2 farklı yerde bulunmasına değinilmiştir.

Araştırma bulgularına göre, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın birçok turist için ihtiyaçlarını karşılayabilecek kapasiteye sahip olduğu, buraya gelen turistlerin tamamına yakınının memnuniyetle ayrıldığı, milli park hakkında bilgi sahibi oldukları ve bu milli parktan daha fazla verim sağlanabilmesi için gereken önemin verilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılabilir. Bunlara ek olarak, Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na yönelik paylaşılan yalnızca 52 yorum bulunması, bu milli parkın tanınırlığının da yeterli seviyede olmadığı anlamına gelmektedir.

Literatürdeki doğal alanları ziyaret eden turist görüşlerinin incelendiği çalışmalara bakıldığında; Mirzaalian vd. (2018) tarafından hazırlanan ve Jasper Milli Parkı'nı ziyaret eden turistlerin düşüncelerini inceleyen çalışmada; turistlerin çoğunun (%68) olumlu ifadeler paylaştığı ve bu ifadelerde en çok kullanılan kelimelerin "güzel, harika, inanılmaz, değer" gibi kelimeler olduğu belirlenmiştir. Yozgat Çamlığı Milli Parkı'na yönelik çevrim içi yorumların da "güzel, muhteşem, nefis, harika" gibi kelimelerden oluşması, bu çalışmaların benzer sonuçlara ulaştığını göstermektedir. İnanır ve Ongun (2019) tarafından hazırlanan ve Salda Gölü'nü ziyaret eden turistlerin görüşlerinin incelendiği çalışmada; gölün doğal manzarası, piknik, kamp ve kuş gözlemciliği gibi aktivitelere uygun olması gibi sonuçlar, bu çalışmayla paralellik göstermektedir. Niezgoda ve Nowacki (2020) tarafından hazırlanan ve Tatra Ulusal Parkı'nı ziyaret eden bireylerin çevrimiçi yorumlarının incelendiği çalışmada; ziyaretçilerin potansiyel turistlere, sıcak havalarda gidilmesi gereken ve kalabalıktan uzaklaşmak için uygun bir park olduğu gibi tavsiyelerde bulunduğu belirlenmiş ve bu çalışmada ulaşılan sonuçlarla benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Savaşkan ve Haliloğlu (2021) tarafından hazırlanan ve Acar Longozu'nu ziyaret eden turistlerin çevrimiçi yorumlarının incelendiği çalışmada, ziyaretçilerin bölge hakkında bilgi sahibi olmaları, bölgenin manzarasını ve havasını beğenmeleri, çevrenin temiz olmamasından şikayetçi olmaları, potansiyel turistlere mutlaka görülmesi gereken, fotoğraf çekimi için ideal bir bölge olması gibi tavsiyelerde bulunmaları gibi benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Bu çalışma kapsamında, başta Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Orman ve Su İşleri Müdürlüğü olmak üzere, ildeki tüm paydaşlara yönelik öneriler şu şekildedir;

- Ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtım ve reklam kampanyaları (ulusal, sosyal medya vb.) düzenlenerek ilgili milli parkın tanınırlığının artmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Milli park alanı içerisinde doğal yapıyı ve görüntüyü bozmadan turistlerin ihtiyaçlarına yönelik yeni işletmeler kurulmalıdır.
- Milli park alanı içerisinde belirli yerlere tanıtım levhaları asılarak ziyaretçilerin daha fazla bilgilenmeleri sağlanmalıdır.
- Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın şehir merkezine yakınlığından dolayı ulaşılabilirliği artmaktadır. Şehir içerisindeki ana yol ve caddelere yönlendirici levhalar yerleştirilmeli ve/veya sayıları artırılmalıdır.
- Ziyaretçi yorumlarında da anlaşılacağı üzere, Yozgat Çamlığı Milli Parkı yaz aylarında daha çok tercih edilmektedir. Kış aylarına yönelik çalışmalar yapılarak bu alandaki turizm sürekliliği 12 aya yayılmalıdır.
- Çevre illerdeki ve/veya ildeki seyahat acenteleriyle görüşmeler yapılarak Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın bir tura dahil edilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Yozgat Çamlığı Milli Parkı içerisindeki doğa sporlarına yönelik parkurların sayısı artırılmalı ve bu alanda yapılabilecek sporların çeşitlendirilmesi amacıyla yeni parkurlar yapılmalıdır.
- Yozgat Çamlığı Milli Parkı'nın korunarak turizme kazandırılması için yerel halkın da içerisinde bulunduğu projeler geliştirilerek yerel halka da sorumluluk yüklenmelidir.

YAZARLARIN BEYANI

Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

KAYNAKÇA

- Aylan, S. (2019). Ulubey Kanyonlarına yönelik sosyal medyada yapılan ziyaretçi yorumlarının içerik analizi: Tripadvisor.com örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(4), 2582-2598. <https://doi.org/10.21325/jotags.2019.488>
- Budowski, G. (1976). Tourism and environmental conservation: Conflict, coexistence, or symbiosis?. *Environmental Conservation*, 3(1), 27-31.
- Cloesen, U. (2003). Approaches towards nature based tourism policies in Australia and New Zealand. *Asia Pacific Journal Of Tourism Research*, 8(1), 72-77.
- Çavuş, A. (2014). Trabzon'da doğa turizmi açısından değerlendirilmesi gereken turistik bir alan: Sera Gölü. *Türk Coğrafya Dergisi*, (63), 43-50.
- Dellarocas, C. (2003). The digitization of word of mouth: promise and challenges of online feedback mechanisms. *Management Science*, 49(10), 1407e1424.
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü. (2022). *Yozgat Çamlığı Milli Parkı*. <http://yozgatcamligi.tabiat.gov.tr/> adresinden 13 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- Eagles P. F. J. (1997). International ecotourism management: Using Australia and Africa as case studies, *The IUCN World Commission*, Albany, Australia
- Ersoy, İ. ve Daşdemir, İ. (2016). Korunan alanlarda yönetimin etkinlik düzeyinin belirlenmesi (Soğuksu ve Yozgat Çamlığı Milli Parkları örneği). *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 18(1), 32-46.
- Gretzel, U. ve Yoo, K. H. (2008). Use and impact of online travel reviews. *Information and Communication Technologies in Tourism, 2008*, 35-46.

- Ingram, C. D. ve Durst, P. B. (1989). Nature-oriented tour operators: travel to developing countries, *Journal of Travel Research*, 28(2), 10-15
- İnanır, A. ve Ongun, U. (2019). Yeşilova Salda'yı ziyaret eden turistlerin deneyimlerinin incelenmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1028-1041.
- Kılıç, M. ve Kervankıran, İ. (2019). Türkiye'de milli parkçılığın kısa bir hikâyesi: Yozgat Çamlığı Milli Parkı örneği. *Türk Coğrafya Dergisi*, (72), 21-34.
- Koday, S., Kaymaz, H. ve Kaya, G. (2018). Kuzalan Tabiat Parkı'nın Doğa Turizm Potansiyeli (Dereli-Giresun). *Marmara Coğrafya Dergisi*, (37), 124-143.
- Korkmaz, M. ve Başkalkan, S. (2011). Eğirdir Gölü ve çevresinde turizm gelişiminin sürdürülebilirliği üzerine değerlendirmeler. *Turkish Journal of Forestry*, 12(1), 62-69.
- Köroğlu, Ö. ve Karaman, S. (2014). Doğaya dayalı turizm faaliyetlerinin gelişiminde toplum temelli doğal kaynak yönetiminin önemi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(1), 95-106.
- Kurdoğlu, B. Ç. ve Parlak, P. Ö. (2022). Korunan alanlarda doğa temelli alternatif turizm. *Journal of Protected Areas Research*, 1(1), 34-47.
- Mirzaalian, F., Halpenny, E. ve Pourabedin, P. (2018). Multi-Dimensional explorations into visitors' experience sharing through TripAdvisor using social media analytics: An investigation on Jasper National Park. *TTRA Canada 2018 Conference*. Alberta, Canada.
- Niezgoda, A. ve Nowacki, M. (2020). Experiencing nature: Physical activity, beauty and tension in Tatra National Park—analysis of TripAdvisor reviews. *Sustainability*, 12(2), 601.
- Orta Anadolu Kalkınma Ajansı. (2021). *Yozgat yatırım rehberi*. ORAN Orta Anadolu Kalkınma Ajansı.
- Özgen, N. (2010). Doğu Anadolu Bölgesi'nin doğal turizm potansiyelinin belirlenmesi ve planlamaya yönelik öneriler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1385-1416.
- Savaşkan, Y. ve Haliloğlu, S. (2021). Ekolojik turizm çerçevesinde Acarlar Longozu'na yönelik e-yorumların analizi. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 6-20.
- Stemler, S. (2000). An overview of content analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17), 137-146.
- Stoleriu, O., Brochado, A., Rusu, A. ve Lupu, C. (2019). Analyses of visitors' experiences in a natural world heritage site based on Tripadvisor reviews. *Visitor Studies*, 22, 1-21. <https://doi.org/10.1080/10645578.2019.1665390>
- Talay, İ., Akpınar, N. ve Belkayalı, N. (2010). Doğal kaynakların rekreasyonel ve turizm amaçlı kullanımının ekonomik değerinin tespiti: Göreme Tarihi Milli Parkı örneği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 8(2), 137-146.
- T.C. Yozgat Valiliği. (2022). *Yozgat Çamlığı Milli Parkı*. <http://www.yozgat.gov.tr/camlık-milli-parki> adresinden 13 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- Tripadvisor. (2022). *Tripadvisor hakkında*. <https://tripadvisor.mediaroom.com/tr-about-us> adresinden 12 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye Kültür Portalı. (2022). Çamlık Milli Parkı - Yozgat. <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/yozyat/gezilecekyer/camlık-milli-parki> adresinden 13 Nisan 2022 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, M., Çoban, O. ve Taşkın, A. K. (2018). Yozgat doğa sporları potansiyelinin bölge ekonomisine katkısı. *3. Uluslararası Bozok Sempozyumu*, Yozgat, Türkiye.
- Yozgat Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. (2009). *Yozgat kent tarihi*. Bozok Ofset.